

LXX-ESAJAS

SEPTUAGINTAS UDGAVE AF ESAJAS' BOG

PÅ DE FØLGENDE sider skal det forsøges at give et overblik over de seneste knap 150 års forskning i Septuagintas udgave af Esajas' Bog (herefter benævnt „LXX-Esajas“ – ligesom Septuaginta alene vil blive benævnt „LXX“).

LXX-Esajas er i hele den bibelske fortolkningshistorie efter al sandsynlighed den LXX-bog, som er blevet hyppigst citeret,⁶¹ hvilket ikke mindst skyldes især ét bestemt vers, nemlig Es. 7:14, om „jomfruen“, som skulle føde drengebarnet „Immanuel“, et vers, som evangelisten Matthæus citerede i sin beretning om Maria, da hun skulle blive mor til Jesus.⁶²

Den nyere tids studier af LXX-Esajas tog deres begyndelse med Anton Scholz (1880),⁶³ som sammenstillede adskillige eksempler på forskellene mellem Esajas' Bog i MT-Esajas og LXX-Esajas for at demonstrere, at forlægget for LXX-Esajas måtte være meget forskelligt fra forgængeren i MT. Dette fokus på forskellene – og en søgen efter det hebraiske forlæg til LXX-Esajas – dannede også baggrund for studierne foretaget af Alfred Zillesen (1902)⁶⁴ og George B. Gray (1911-12);⁶⁵ Gray hævdede slutteligt, at LXX ligefrem var at foretrække i forhold til den hebraiske tekst, og foreslog, at man oversatte 'baglæns' (: en såkaldt retroversion) fra LXX til „en bedre hebraisk tekst“.

På den tid var der stort set ingen, der udelukkende koncentrerede deres videnskabelige forskning om LXX-Esajas, eftersom holdningen generelt var den, at LXX ene og alene var et „tekstvidne til den hebraiske version“, hvor MT sagt med andre ord betragtedes som ophavet til LXX og dermed grundteksten *par excellence*.

⁶¹ De nytestamentlige skribenter har omkring 600 citater fra og allusioner til alene Esajas' Bog. Heraf er de ca. 100 citater hentet direkte fra LXX-Esajas. – *The Greek New Testament* (Nestle Aland, 28. ed. 2012), s. 1647-1651.

⁶² Dette emne behandles på s. 69 ff.

⁶³ „Die alexandrinische Uebersetzung des Buches Jesaias“.

⁶⁴ „Bemerkungen zur alexandrinischen Übersetzung des Jesaja – 40-66“.

⁶⁵ „A Critical and Exegetical Commentary on the Book of Isaiah I-XXVII.“